

JAARVERSLAG

2008

pequeño

Inhoudsopgave

1. Bestuursverslag

1.1. Statutaire gegevens

1.2. Doelstelling

1.3. Samenstelling bestuur en directie

2. Activiteiten 2008

2.1. Inleiding

2.2. Participaties in Fairtrade Ontwikkeling

2.2.1. *Solidaridad Business Concepts*

2.2.2. *Fair & Co B.V.*

2.3. Goede Doelensector

2.3.1. *Onderzoek en activiteiten m.b.t. het CBF*

2.3.2. *Project "Realistisch Geven"*

2.4. Publicaties

2.5. Projectsteun

2.5.1. *Donaties aan projecten 2008*

2.5.1.1. Netwerk "Vóór de Verandering"

2.5.1.2. Inclusão Digital

2.5.1.3. Campagne Global Europe

2.5.1.4. Wereldburgers.tv

2.5.2. *Lopende projecten / Projecten in behandeling*

2.5.2.1. Waterproject in Peru

2.5.2.2. Café Justo

2.5.2.3. APAGEES

2.5.3. *Evaluaties*

2.5.3.1. Projeto Galinha Crioula

2.5.3.2. APAESPE

2.5.3.3. The Amazon, Your Business

2.5.4. *Garanties*

2.5.4.1. Garantstelling APAEB

2.5.4.2. Garantstelling Gebana

2.6. Overige Activiteiten

2.6.1. *Vereniging van Fondsen in Nederland*

2.6.2. *Vereniging voor Beleggers in Duurzame Ontwikkeling*

2.6.3. *Goede Waar & Co*

2.7. Vermogensbeheer

2.7.1. *Effectenportefeuille Triodos*

2.7.2. *Oikocredit*

- 2.7.3. *Triodos Venture Capital Fund***
- 2.7.4. *Certificaten Triodos Bank***
- 2.7.5. *Wereldwinkel Partnerplan***
- 2.7.6. *Obligaties Weleda Nederland***
- 2.7.7. *ASN Milieu- en waterfonds***
- 2.7.8. *Triodos-Hivos Noord-Zuid Borgstelling***
- 2.7.9. *Nots Microkrediet Obligaties***

3. Vooruitzichten 2009 en geleerde lessen

1. Bestuursverslag

1.1. Statutaire gegevens

Stichting Pequeno
Dorpstraat 40
4851 CM Ulvenhout

Statutair gevestigd te Breda KvK 41107176

Akte van oprichting 21-02-1997

Akte laatste statutenwijziging 10-06-2005

ANBI

In de loop van 2007 is stichting Pequeno door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling. Dit betekent dat vanaf 1 januari 2008 schenkingen, gedaan aan Pequeno en schenkingen van Pequeno aan derden, mits ze aan de gestelde criteria voldoen, vrij zijn van successie- of schenkingsrecht.

1.2. Doelstelling

Volgens de statuten d.d. 10 juni 2005 heeft de stichting ten doel:

- a. Het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen door het verbeteren van de werk- en leefomstandigheden van personen die tot die bevolkingsgroepen behoren;
- b. Het ondersteunen van organisaties die zich richten op het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen;
- c. Het verrichten van onderzoek naar de wijze waarop financiële middelen van het algemeen nut beogende instellingen worden geworven en besteed;
- d. Zomede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht dit doel te bereiken, onder meer door:

- Het verstrekken van donaties, subsidies, (micro)kredieten en andere vormen van (risicodragende) financiële steun aan organisaties en ondernemingen die zich richten op het bevorderen van de onafhankelijkheid van (kans)arme bevolkingsgroepen, bij voorkeur in een plattelandsomgeving en bij voorkeur ten behoeve van milieuvriendelijke, sociaal-ethische en fair-trade projecten;
- Het verrichten van onderzoek naar de werking van goede doelen en naar ontwikkelingsproblematiek – zulks in de meest ruime zin des woords – waarbij bewustwording, verantwoordelijkheid en medezeggenschap in situaties van achterstand, uitbuiting en conflict een grote rol spelen;
- Het verspreiden van informatie die de stichting door haar werkzaamheden verzamelt en het deelnemen aan en bevorderen van veranderingsprocessen op de gebieden waarop de stichting werkzaam is.

1.3. Samenstelling bestuur en directie

Jan Mol, John Dercksen en Anne-Marie Nuss vormen het bestuur van stichting Pequeno. Allen bekleden deze functie onbezoldigd.

De dagelijkse werkzaamheden worden uitgevoerd door Irene Mol en Stasio Komar, die zich beiden op parttime basis inzetten voor de stichting.

Daarnaast is Frank Mol betrokken bij een aantal activiteiten. Hij adviseert en helpt met technische en administratieve problemen en volgt de ontwikkelingen rond het maken en onderhouden van de website.

2. Activiteiten 2008

2.1. Inleiding

Het jaar 2008 was wederom een innoverend jaar. De wereld om ons heen staat niet stil. De crisis in de financiële wereld heeft vanzelfsprekend invloed op onze activiteiten. Ook diverse ontwikkelingen binnen de filantropische sector hebben veelvuldig onze aandacht opgeëist. In verband daarmee zijn wij positief gestemd over het feit dat de maatschappelijke discussie over de zin en “on-zin” van ontwikkelingssamenwerking in steeds bredere kring wordt gevoerd. Al jaren proberen wij onze ervaringen als financier met organisaties en projecten voor het voetlicht te brengen. We hebben ons uiterste best gedaan om onze tijd, aandacht en middelen aan te wenden voor die activiteiten die voor ons essentieel zijn om hoognodige veranderingsprocessen te ondersteunen en om samen te werken aan een eerlijke verdeling van welvaart en werk, waarbij respect voor mens en natuur nooit uit het oog worden verloren.

De focus in 2008 lag op drie pijlers.

Allereerst zijn we intensieve samenwerkingsverbanden aangegaan met partijen die hun sporen hebben verdiend in de ontwikkeling van Fairtrade producten.

Op de tweede plaats volgen we kritisch de vele veranderingen die op het terrein van regelgeving, codes en keurmerken binnen de fondsenwervende wereld plaatsvinden.

Ten derde nemen we initiatieven om duurzaam beleid op de agenda te krijgen binnen de filantropische sector.

2.2. Participaties in Fairtrade Ontwikkeling

2.2.1. *Solidaridad Business Concepts*

Korte geschiedenis

Het Triodos Innovation Fund (in 2008 omgezet in High Tide) en de NGO Solidaridad hebben samen veel ervaring opgedaan in de ontwikkeling van eerlijke handel. Zo hebben beide partijen fors geïnvesteerd in bedrijven als Agrofair en Kuyichi. Gaandeweg werd duidelijk dat er behoefte was aan een aparte B.V. Men leek in te zien dat het belangrijk was om een puur zakelijke entiteit te hebben, die op eigen kracht een impuls zou kunnen geven aan de vergroting van de markt voor ecologische fairtrade producten.

In 2007 is Pequeno benaderd door het toenmalige Triodos Innovation Fonds (TIF) en zijn de voorbereidingen van start gegaan tot het opzetten van een B.V, die erop gericht is om de afzet van sociaal en ecologisch verantwoorde producten te vergroten. Solidaridad, TIF en Pequeno waren bereid erin te investeren.

Doelstelling

De B.V. Solidaridad Business Concepts (SBC) is opgezet om meer afzetmogelijkheden te creëren voor duurzame producten en daarmee de sociaal-economische omstandigheden van lokale producenten in ontwikkelingslanden te bevorderen.

De activiteiten van SBC zijn erop gericht om met bestaande ondernemingen te onderzoeken of er verduurzaming van de bestaande producten kan worden gerealiseerd of dat er interesse is om bijvoorbeeld een nieuwe ecologische fairtrade lijn op te zetten. Dit omdat bedrijven die de markt kennen en al jaren kennis en afzetkanalen hebben opgebouwd al deze know-how ook zouden kunnen inzetten bij een duurzame tak binnen de eigen onderneming. Mochten er geen bestaande ondernemingen gevonden worden, dan is het nog te overwegen of SBC zelf een bedrijf opzet om op die manier toch afzetmogelijkheden te bieden voor specifieke duurzame grondstoffen.

Het is primair de taak van SBC om fairtrade businessplannen te ontwikkelen, waarbij de aandeelhouders van SBC de eerste keus krijgen om te investeren. Tevens kan voor de

businessplannen een fee doorberekend worden aan de betrokken onderneming. Op die manier zouden de kosten van SBC zo laag mogelijk gehouden kunnen worden. Mochten businessplannen niet gerealiseerd worden, dan kunnen ze altijd nog worden aangeboden aan andere partijen. Daarnaast kan SBC ook haar diensten en know-how op duurzaam gebied aanbieden, waardoor meer inkomsten kunnen worden gegenereerd.

Start en commitment

In mei 2008 was “Solidaridad Business Concepts B.V.” een feit. De drie aandeelhouders hadden elk een vertegenwoordiging in de Raad van Commisarissen (RvC) en in het Investment Committee (IC). De directeur van Solidaridad, Nico Roozen, werd als enige bestuurder eindverantwoordelijke van SBC. Erik de Wit, die al werkzaam was bij Solidaridad, zou de dagelijkse leiding op zich nemen. De drie aandeelhouders hebben zich in een aandeelhoudersovereenkomst gecommitteerd voor een bedrag van € 210.000,= in 2008 en in 2009 en 2010 elk jaar voor een bedrag van € 176.000,=. Dit om de continuïteit voor de eerste drie jaar te waarborgen.

Activiteiten in 2008

Allereerst is in 2008 veel aandacht besteed aan het opzetten van de organisatie. In eerste instantie werkten er 4 mensen voor SBC. Per december 2008 heeft 1 medewerker ontslag genomen en daarna is besloten om met 3 medewerkers verder te gaan.

SBC en Fair & Co (zie 2.2.2) hebben veel van Pequeno's aandacht opgeëist. Het is geen eenvoudig proces gebleken. De ontwikkelingen rond de diverse plannen, die in de pijplijn zaten, verliepen traag en de resultaten in de vorm van gepresenteerde businessplannen vielen vooralsnog tegen.

Businessplannen SBC

Fair & Co B.V.

Er was behoefte aan het doorontwikkelen van de textielketen. Een reeds door Solidaridad en High Tide gefinancierd textielbedrijf Fair & Co was toe aan een doorstart. Zodoende was het eerste businessplan dat SBC aan Pequeno presenteerde gericht op Fair & Co. Het plan was al in een vergevorderd stadium bij de oprichting van SBC.

Rajlakshmi Cotton Mills Ltd

Rajlakshmi Cotton Mills (Rajlakshmi) is een producent van kleding en huishoudtextiel en gevestigd in Calcutta in India. Het bedrijf is relatief klein maar onderscheidt zich door alleen te werken met 100% biologisch gecertificeerde katoen, waarbij tevens sociale aspecten in acht worden genomen. Rajlakshmi heeft reeds een lange relatie met Solidaridad en er liggen mogelijkheden om de productiecapaciteit uit te breiden, mits men ondersteuning krijgt in het financiële management en bij de professionalisering in het productieproces. Tijdens de IC besprekingen van SBC bleek dat Rajlakshmi niet zelf met een investeringsbehoefte bij SBC had aangeklopt, maar dat Solidaridad bij Rajlakshmi de potentie zag om tot schaalvergroting te komen. En aangezien dat perfect aansluit bij de missie van Solidaridad, heeft Solidaridad dit project hoog op de activiteitenlijst van SBC geplaatst.

Global Commodity Trading AG

Global Commodity Trading AG (GCT) is een Zwitserse onderneming, opgericht om alle actoren, die bij de ecologische fairtrade koffieketen betrokken zijn, te assisteren in hun Prijs Risico Management (PRM). Het doel is om koffieproducenten een betere maar vooral zekere prijs te bieden door met de kopers van de koffie lange termijn afspraken te maken. GCT geeft hiermee kleine en middelgrote producenten de mogelijkheid om hun prijsrisico's te beheersen in de vorm van hedging. Voorfinanciering en debiteurenfinanciering vormt een belangrijk instrument waarmee producenten hun voordeel zouden moeten kunnen doen. Hiervoor zijn stabiele financiële partners nodig op verschillende niveaus.

GCT heeft in een eerder stadium al wat steun van Solidaridad ontvangen om het eerste idee verder vorm te geven. Nu is er een stadium bereikt waarbij men op zoek is gegaan naar participanten. In 2009 zal er een besluit worden genomen of SBC verder gaat met het uitwerken van een businessplan in samenwerking met GCT.

2.2.2. Fair & Co B.V.

Korte geschiedenis

In 2004 richtte Solidaridad het label Made-By op. Het streven van Made-By is een steeds groter aanbod van duurzaam geproduceerde kleding voor de consument. Om deze ontwikkeling een extra impuls te geven heeft Solidaridad in 2006 de B.V. Fair & Co opgericht. De opzet van Fair & Co was het grootschalig op de markt brengen van basic T-shirts van 100% biologische katoen. Al in het eerste jaar van Fair & Co is het merk "M'Brize" in het leven geroepen. Onder die naam werd een basiscollectie T-Shirts bij de Bijenkorf te koop aangeboden. Ook werd M'Brize gepositioneerd als een modieus modemerken voor een brede doelgroep. En omdat er ook business-to-business (B2B) orders werden geplaatst, werd het label "100% organic" ontwikkeld. Deze tak leverde bijvoorbeeld aan Albert Heijn, maar kon ook de vraag naar verantwoord geproduceerde promotie t-shirts voor bedrijven of NGO's bedienen.

Businessplan voorgedragen door SBC

In juni 2008 werd ons een businessplan van Fair & Co voorgelegd. Daaruit konden we opmaken dat het hard nodig was om zo snel mogelijk te handelen, want de liquiditeitsproblemen van Fair & Co waren behoorlijk serieus. De prognoses leken zeer hoopvol, ook al beseften we heel goed de risico's die een dergelijke participatie met zich meebrengt. Bij de start was het aandelenkapitaal al € 500.000

en daarna hebben Solidaridad en Triodos Innovation Fund (TIF) beide nog een achtergestelde lening van € 150.000 verstrekt, die in 2008 uiteindelijk is omgezet in aandelen. Het feit dat Solidaridad en TIF initiatiefnemers en aandeelhouders waren, gaf ons vertrouwen.

Ondanks het kwetsbare punt dat de omzet voor een groot deel afhankelijk was van één afnemer, de Bijenkorf, zag het er naar uit dat de Bijenkorf voor de volgende seizoenen zou blijven afnemen. Daarnaast zagen we kansen om de tot dan toe kleine klantenkring van retailers uit te breiden.

Naast Solidaridad en TIF waren ook de onderneming Approvato en buitenlandse producenten aandeelhouder.

Omdat op de aandeelhoudersvergaderingen alleen de drie eerstgenoemde aandeelhouders aanwezig waren, vroeg Pequeno zich af wie de producenten, die voor € 125.000 aan aandelen bezaten, waren en hoe zij hun stem konden laten gelden. Solidaridad deelde ons mee dat het een coöperatie in Peru betrof, die in de aandeelhoudersvergaderingen door Solidaridad werd vertegenwoordigd.

Nadat Pequeno een principe toezegging had gedaan om te investeren in Fair & Co, bleek dat Solidaridad ervan uitging dat ook een deel van onze investering in de vorm van aandelen zou worden geschonken aan de producenten. Dit was nooit vooraf gecommuniceerd en het zette ons ertoe aan om dit onderwerp zelf eerst uit te zoeken. Toen bleek dat er wel een zgn. "Coöperatie Fair en Co. Producenten B.A. bestond, maar dat daarin geen Peruaanse leden zitting hadden, Alleen de Nederlandse directeurs van Solidaridad en van M'Brize waren lid. Pequeno heeft hiertegen bezwaar gemaakt en om opheldering gevraagd.

Uiteindelijk is er een compromis gesloten en heeft Solidaridad toegezegd dat er binnen een half jaar minimaal twee producenten zouden worden aangewezen om de Nederlandse leden van de producentencoöperatie te doen vervangen door producenten uit een of meer ontwikkelingslanden.

Al in een vrij vroeg stadium heeft Pequeno mondeling een voorstel gedaan om met een bedrag van € 200.000 in te stappen.

Het scheppen van de juiste voorwaarden

Voordat de toezegging werkelijk kon worden geconsolideerd, moesten er eerst nogal wat zaken op poten gezet worden.

Manager / ondernemer

Op de eerste plaats werd het zoeken naar een gedreven manager, die ook bereid was te investeren, opnieuw hoog op de agenda geplaatst.

Juridische structuur

Omdat de activiteiten van een kleine onderneming als Fair & Co zo divers waren, was het verstandig om zaken te splitsen en onder te brengen in aparte B.V.'s. Om de juiste beslissingen te nemen over de juridische structuur is deskundig advies ingewonnen. Na lang beraad is besloten om over te gaan tot het oprichten van de B.V. Fair Fashion Holding waaronder twee B.V.'s zouden komen te hangen. Het lag voor de hand om de Business-to-Business activiteiten en de promotionele markt voor T-shirts onder te brengen in een nieuwe Fair & Co B.V. De op te richten M'Brace B.V. zou het merk M'Brace uitbouwen en kon ook prima de Private Label activiteiten verzorgen zoals het label Bijenkorf Pure. In deze nieuwe structuur heeft de eigenaar van Approvato (onder de naam Drost-Stuve B.V.) geen aandelen meer in de Holding. Fair Fashion Holding is de enige aandeelhouder van Fair & Co B.V. en daarom heeft zij als enige recht op de winst in die B.V.

Fair & Co B.V. is met Drost-Stuve B.V. een Commanditaire Vennootschap aangegaan. De winst van de Holding wordt mede bepaald door deze C.V.-overeenkomst. Fair Fashion Holding B.V. en Drost Stuve B.V. zijn beide in gelijke mate vennoot van Fair&Co C.V. De eventuele winst wordt in gelijke mate verdeeld onder de beide vennoten. Dit betreft de winst na aftrek van de vergoeding van beheer aan Drost Stuve B.V. (54.000 euro per jaar) en na aftrek van aflossing van een lening (83.166 euro) die Drost Stuve B.V. aan Fair Fashion Holding B.V. heeft verstrekt.

Invulling verschillende B.V.'s

In januari 2009 zullen de contracten worden ondertekend en de vennootschappen opgericht. Het bestuur van Fair Fashion Holding B.V. wordt gevormd door Janet Mensink (Solidaridad), Michael Hartnack Holding B.V. (High Tide) en Irene Mol (Pequeno). Commissarissen zijn Nico Roozen (Solidaridad), Jan Willem Roëll (High Tide) en John Dercksen (Pequeno).

M'Brace B.V. is opgericht door Fair Fashion Holding B.V. Deze Holding is enige aandeelhouder van M'Brace B.V. met een bedrag van € 18.000. Het bestuur van deze B.V. wordt gevormd door Edwin Koster (Solidaridad), Michael Hartnack Holding B.V. (High Tide) en Irene Mol (Pequeno).

Het eerste boekjaar van de vennootschap eindigt op 31 december 2009.

In het nieuwe Fair & Co B.V. is Drost-Stuve B.V. de enige bestuurder.

Vooruitzichten voor 2009

2009 zal een erg spannend jaar worden. Bij het afsluiten van 2008 maakt het bestuur zich wel zorgen. Een modemerken in de markt zetten is geen sinecure. En zeker niet als je dan ook nog eens twee collecties per jaar voor zowel dames als heren wilt ontwerpen, produceren en verkopen. De ambities zijn erg hoog. Met de beste bedoelingen werd de onderneming geleid door een medewerker van Solidaridad, die geen ervaring had in de modebranche. Er moest dus heel veel gebeuren en alle hoop was gevestigd op de kwaliteiten van de nieuwe manager.

Als deze M'Brace weet neer te zetten als een merk met een herkenbaar gezicht en waar duurzaamheid hoge prioriteit krijgt, dan moet het ook mogelijk zijn om nieuwe investeerders warm te maken om ook in te stappen. Want dat er in 2009 opnieuw een investeringsronde nodig zal zijn, staat vast.

2.3. Goede Doelensector

Er zijn twee belangrijke invalshoeken met betrekking tot de goede doelensector die we proberen te volgen. Enerzijds zijn dit de ontwikkelingen binnen de goede doelensector in het algemeen en anderzijds specifiek in de ontwikkelingssamenwerkings sector. Op bepaalde punten zijn natuurlijk overlappingsen, maar er zijn ook duidelijke verschillen.

Omdat Pequeno zich ook geregeld openlijk in discussies mengt, worden we meer en meer gezien als "specialisten". Vanuit die rol worden we regelmatig benaderd om onze mening of advies te geven.

2.3.1. Onderzoek en activiteiten m.b.t. het CBF

Korte geschiedenis

Al jaren heeft Pequeno het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving) als organisatie en de activiteiten van het CBF op de voet gevolgd. Dit komt voort uit het feit dat wij ontdekten dat het CBF-keurmerk geen extra garantie biedt voor een goed zicht op de bestedingen bij projecten aan de andere kant van de wereld, die door de keurmerkhouders worden ondersteund. Het feit dat het CBF beweert dat organisaties met het CBF-Keur en de Verklaring van geen Bezwaar als steunwaardig kunnen worden beschouwd en dat de bestedingen worden getoetst, vinden wij dan ook onacceptabel. Er is eindeloos gediscussieerd over wat het woord “bestedingen” dan wel inhoudt, maar wij zijn van mening dat het hoe dan ook een onjuist beeld schept bij donateurs en dat de claim daarom moet worden herzien in de communicatie van het CBF naar publiek, politiek en media, maar ook naar de keurmerkhouders toe. Ook hebben wij geconstateerd dat het CBF zich erg veel bezighoudt met activiteiten die meer een fondsenwervend dan een controlerend karakter op projectniveau hebben. Deze indruk wordt versterkt door het feit dat het CBF nauw gelieerd is aan de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI). Dit is volgens ons niet zuiver en dergelijke activiteiten behoren niet tot de taak van een toezichthouder.

Wij zijn van mening dat het CBF duidelijk kleur moet bekennen. Om die reden is Pequeno ook publiekelijk de discussie aangegaan. Daarbij is het CBF uitgedaagd om de eigen organisatie onder de loep te nemen. Of men concentreert zich puur op het houden van toezicht en het afhandelen van klachten, waarbij alle banden met de fondsenwervende organisaties worden doorgesneden. Of het CBF wordt een echt wervingsinstrument en/of een informatiepunt over en voor goede doelen, maar schaft het keurmerk als zogenaamd 100% vertrouwenszegel af.

Onderzoek naar kennis over het CBF bij het Nederlandse publiek

Pequeno heeft de indruk dat het Nederlandse publiek denkt dat het CBF meer controleert dan dat het werkelijk doet. Het is opvallend dat het CBF zelf nooit onderzoek heeft verricht om inzicht te krijgen in de kennis van het Nederlandse publiek over het eigen CBF-Keurmerk. Daarom heeft Pequeno in 2006 de werkgroep Filantropische Studies van de Vrije Universiteit Amsterdam gevraagd of zij, in opdracht van Pequeno, een aantal onderzoeksvragen zou willen laten meelopen met het onderzoek “Geven in Nederland”. Dit onderzoek wordt door de werkgroep elke twee jaar uitgevoerd. René Bekkers, als universitair docent sociologie verbonden aan de werkgroep, heeft hierop positief gereageerd en heeft het onderzoek op zich genomen. Zodoende is er in 2006 en in 2008 enquêtering verricht. Eind 2006 was het eerste onderzoeksrapport afgerond en is het CBF als betrokken partij hiervan direct op de hoogte gesteld. Dat het CBF niet blij was met de uitslagen is heel begrijpelijk. Het CBF is in discussie gegaan met wetenschappelijk onderzoeker en rapporteur René Bekkers en met Pequeno over de interpretatie van de stellingen die aan de respondenten waren voorgelegd. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een hernieuwd onderzoeksrapport, dat verscheen in maart 2007.

Om te voorkomen dat opnieuw achteraf een tijdrovende en vertragende discussie zou plaatsvinden, heeft Pequeno aan René Bekkers voorgesteld om de aangepaste stellingen voor het onderzoek in 2008 vooraf aan het CBF voor te leggen. Hierna heeft het CBF wederom aangedrongen op aanpassingen in de opzet van het onderzoek.

In september 2008 kreeg Pequeno het eerste concept van het onderzoeksrapport van René Bekkers ter beoordeling. Wij waren niet tevreden met de invalshoek en de interpretaties die door René Bekkers waren uitgelicht en we misten er een aantal, die wij juist wel van belang vonden. Daarom hebben wij een betrokken vrijwilliger van Pequeno, Gert Jan Vuyk, gevraagd om advies. In november heeft er overleg met de onderzoeker plaatsgevonden en is besloten dat Pequeno de onderzoeksresultaten zou krijgen zodat aan de hand daarvan door Pequeno een voorstel zou worden gedaan voor een herziene versie. Dat overleg heeft wel even tijd gekost en daarom was het eindresultaat bij het afsluiten van 2008 nog niet gereed.

Publicaties over het CBF waar Pequeno een rol in speelde

In maart 2008 is Pequeno door NRC Handelsblad benaderd met de vraag of we een opiniestuk zouden willen schrijven over toezicht op goede doelen evenals een klein overzicht over de feiten m.b.t. dit onderwerp. De NRC pakte op 3 mei groot uit door het stuk op de voorpagina van deze zaterdagkrant aan te kondigen met als kop "CBF-keurmerk voor goede doelen is niet betrouwbaar".

Naast het plaatsen van het opiniestuk, werd er ook een interview van een half uur met Irene Mol gehouden, dat via de podcast (internetradio) op de NRC- website te beluisteren was.

Vooruitzichten voor 2009

Zoals opgemerkt lijkt het erop dat er een langzame verandering optreedt in de perceptie over het keurmerk, zelfs bij het CBF. Het aantrekken van de terugtrekkende directeur van de Consumentenbond als nieuw bestuurslid (volgens jaarverslag CBF 2008) en de opmerking dat het CBF het belangrijk vindt dat er juist wordt gecommuniceerd over de betekenis van het keurmerk, kunnen, ondanks de negatieve ervaringen, signalen zijn in de goede richting. Vanuit die positieve attitude zal Pequeno het CBF blijven volgen en niet nalaten om hierover bij gelegenheid de openbaarheid te zoeken.

2.3.2. Keurmerk Goede Doelen

Introductie

De stichting Nationale Goede Doelen Test (SNGDT) is een initiatief van Bart Hartman. Het doel van de stichting is ervoor te zorgen dat goede doelen en donateurs meer resultaatgericht gaan denken en handelen.

Een initiatief van SNGDT is de website Nationale Goede Doelen Test. De bedoeling van de test is donateurs te helpen bij het maken van een bewuste keuze.

Het Instituut voor Sponsoring en Fondsenwerving (ISF) is een brancheorganisatie voor lokale en regionale fondsenwervende instellingen op het terrein van Zorg & Welzijn, Cultuur, Onderwijs & Wetenschap en allerlei andere non profit sectoren.

Nieuw Keurmerk

Omdat deze instellingen meer en meer de fondsenwervingsmarkt betreden, vond men het belangrijk om ook een keurmerk te kunnen voeren. Het CBF Keur en de Verklaring van Geen Bezwaar van het CBF bleken niet aan te sluiten bij de achterban van het ISF.

Eind 2007 zijn ISF en SNGDT een samenwerking aangegaan om tot één keurmerk te komen. Daarbij is contact gezocht met het CBF om te bekijken of het CBF Keur zodanig kon worden aangepast dat meer partijen ervoor in aanmerking zouden kunnen komen. Aangezien de onderhandelingen met het CBF zeer moeizaam verliepen, hebben ISF en SNGDT de voorbereidingen getroffen voor een eigen nieuw keurmerk.

In 2008 heeft Bart Hartman contact met Pequeno gezocht met het verzoek de opzet voor het nieuwe "Keurmerk Goede Doelen (KGD)" te bestuderen en van commentaar te voorzien. Pequeno heeft daarop uitgebreid op- en aanmerkingen geformuleerd. Daarop is door Bart Hartman inhoudelijk gereageerd. Op deze reactie heeft Pequeno nogmaals geantwoord met verdere uitleg over onze visie op het geheel. Daarop is geen antwoord meer ontvangen.

Op 11 juni 2008 is dit "Keurmerk Goede Doelen" aan de sector gepresenteerd op het jaarlijkse Civil Society Congres.

2.3.3. Project "Realistisch Geven"

De titel van dit hoofdstuk is gebaseerd op een projectvoorstel dat we een paar jaar geleden hebben uitgewerkt, maar dat in de oorspronkelijke vorm op de plank is blijven liggen vanwege te hoge inspanningen voor een kleine organisatie als Pequeno. Toch is de reden waarom we het project ooit hebben opgemaakt nog altijd overeind gebleven. Daarom blijven we in onze jaarverslagen deze naam handhaven, zodat de ontwikkelingen in de loop der jaren goed te volgen zijn.

Communicatie is alles waar het om draait. Zo ook in de goede doelensector in de breedste zin des woords. Daarom hebben we in 2008 een aantal initiatieven genomen of ondersteund waarbij verhalen en ervaringen op een zo genuanceerd mogelijke wijze naar buiten kunnen komen. Meer en meer richt Pequeno zich op het vragen van aandacht voor concrete gebeurtenissen binnen projecten die leiden tot verbeteringen, vertragingen of teleurstellingen.

In 2008 heeft Pequeno veel tijd besteed aan het uitbreiden van haar netwerk door contacten te zoeken of te onderhouden met mensen, waarbij duidelijk raakvlakken liggen in visie en kritisch vermogen.

Zo heeft er veelvuldig overleg plaatsgevonden met Gert Jan Vuyk, die Pequeno heeft leren kennen als lid van de Donateursvereniging. Pequeno heeft contact gelegd met het Comité tegen de Goede Doelen Gekte. Dit Comité is opgericht door Theo Ruyter, die o.a. met zijn boek "Requiem voor de Hulp" flink wat stof heeft doen opwaaien over ontwikkelingssamenwerking. Dit Comité heeft binnen XminY Solidariteitsfonds de ruimte gekregen om te publiceren op diens website.

Bovendien is door Theo, samen met o.a. Marjolein van de Water van XminY, in april 2008 een meldpunt Goede Doelen gestart. Zij vonden dat de overheid en de media te weinig doen om de wildgroei op de goededoelenmarkt te beteugelen. Omdat Pequeno ook al langere tijd met een dergelijk idee rondliep en van mening is dat er behoefte is aan een dergelijk meldpunt, is contact gelegd met de initiatiefnemers. Meerdere malen zijn we bij elkaar geweest om te bespreken of we op de een of andere manier samen konden werken. Gert Jan Vuyk is daar ook bij betrokken geweest. In die periode kwamen er ook een aantal meldingen en klachten over goede doelen binnen op het Meldpunt. Gezamenlijk hebben we deze doorgenomen en beantwoord. We hadden al wel een vermoeden van de complexiteit van een dergelijk meldpunt. Maar door er even aan te kunnen proeven, bleek inderdaad dat het bijna niet te doen is om alle klachten te beoordelen op objectiviteit. Bovendien zou je een heel team ter beschikking moeten hebben om allereerst de klachten te classificeren, te schiften en de serieuze verder te onderzoeken. En dan heb je nog de volgende stap te maken om de klachten werkelijk te behandelen en zo mogelijk op te lossen. Al gauw bleken we daarvoor op geen enkele manier voldoende capaciteit in huis te hebben. Pequeno vond het belangrijk om ook te kijken hoe we tot een concrete actie konden komen. Daarom hebben wij voorgesteld om te onderzoeken of er een eigen platform op internet opgericht zou kunnen worden, waar o.a. klachten over goede doelen konden worden ingediend, geregistreerd en indien mogelijk gevolgd. Hierbij werd duidelijk dat het niet alleen een kwestie zou zijn van het bouwen van een dergelijke site, maar dat vooral het onderhouden ervan een dagtaak zou kunnen worden. De vraag rees dan ook wie deze taak op zich zou willen en kunnen nemen. Geen van ons groepje zag daar kans toe en daarom is besloten voorlopig verder geen tijd en geld te investeren in dit initiatief.

Het nemen van dit besluit werd nog eens versneld omdat Pequeno intussen ook in contact was gekomen met een project van stichting Streetwise Network, nl. Wereldburgers.tv (zie paragraaf 2.5.1.4), dat erg veel raakvlakken leek te hebben met ons idee.

Vooruitzichten

De bedoeling is om in de komende periode bruggen te smeden tussen diverse betrokken partijen. Geïnventariseerd dient te worden wie, wat en onder welke noemer zal kunnen bijdragen om tot een zo efficiënt en effectief mogelijk medium te kunnen komen.

2.4. Publicaties

Zoals in hoofdstuk 2.3.1 over het CBF al uitgebreid is beschreven is er in 2008 in de media opnieuw aandacht geweest met betrekking tot toezicht op goede doelen en met name over het CBF.

Voor de goede orde geven we hier nog even een overzicht van alle publicaties van en over Pequeno over het jaar 2008.

1. De Vereniging van Beleggers in Duurzame Ontwikkeling heeft een citaat van Pequeno opgenomen in de brochure "Samen werken aan een duurzame wereld".
2. Op 3 mei publiceerde NRC Handelsblad op de pagina Opinie & Debat een opiniestuk van Irene Mol "De controle op goede doelen is niet betrouwbaar genoeg" met inzet "Hoe zit de controle op goede doelen in elkaar?". Op de voorpagina werd het opiniestuk aangekondigd.
3. FM-Weekly (Filantropisch Magazine) van 8 mei plaatste een commentaar van de redactie op het opinieartikel uit NRC.
4. In FM-Weekly van 15 mei werd opnieuw een commentaar van de redactie geplaatst met als titel "Polemiek rond CBF duurt voort".
5. De Viva van 23 mei publiceerde een open podium pagina met als titel: "Doneren heeft geen zin". Er werden zes meningen aangehaald, waarvan de mening van Irene Mol er één was.
6. 24 mei stond een ingezonden brief van Pequeno in het NRC Handelsblad m.b.t. de reactie van het CBF op het artikel van 3 mei in NRC.
7. Triodos Bank nieuwsbrief "Beter Beheerd" plaatste in het voorjaarsnummer 2008 een interview met Irene Mol en Stasio Komar.

Halverwege 2008 is het besluit genomen om een nieuwe website voor Pequeno te bouwen. Daarvoor is aan Daniëlle Roberts van Isodoor Webproducties gevraagd of zij het traject wil begeleiden en of ze de site wil ontwerpen en bouwen. Er is eerst veel tijd besteed aan het maken van een doortimmerd architectonisch ontwerpplan. Ook de huisstijl van Pequeno die nogal verouderd was, is eind 2008 gemoderniseerd.

2.5. Projectsteun

Eigenlijk maakt Pequeno niet graag een kunstmatige scheiding tussen gesteunde projecten, die in dit hoofdstuk aan bod komen, en participaties in hoofdstuk 2.2 of investeringen binnen vermogensbeheer onder hoofdstuk 2.7. Het zijn allemaal manieren waarmee geld en tijd wordt aangewend om een zo hoog mogelijk maatschappelijk en duurzaam rendement te behalen. En dat is de kern waar Pequeno voor staat. Omdat we al een aantal jaren in onze jaarverslagen deze indeling hebben gehanteerd, houden we het voor de helderheid maar aan. Nieuwe en bestaande projecten, die op de een of andere manier door Pequeno zijn gefinancierd of waarvoor Pequeno een garantie heeft afgegeven, worden in dit hoofdstuk beschreven. In sommige gevallen is het interessant om projecten uit het verleden te evalueren.

2.5.1. Donaties aan projecten 2008

2.5.1.1. Netwerk "Vóór de Verandering" Conferentie "een Comfortabele Waarheid"

Naam Projectpartner XminY Solidariteitsfonds, Nederland

Eindverantwoordelijke Lou Keune en halverwege 2008 overgedragen aan Jan Vugts

Naam Project ondersteuning Vóór de Verandering en Platform Solidaire en Duurzame economie.

Bedrag "Vóór de Verandering" € 21.360,= uitgekeerd in 2 gelijke delen en bestemd voor 2008. De 1e helft is reeds overgemaakt in dec. 2007. De aangegane verplichting van € 10.680,= is ingelost in augustus 2008.

Achtergrond

In 1999 werd netwerk "Vóór de Verandering" (VdV) opgericht om alternatieven voor het neoliberalisme te definiëren.

Doelstelling

Het doel van het netwerk "Vóór de Verandering" en het daaruit voortgekomen "Platform solidaire en duurzame economie" is het ontwikkelen en stimuleren van economische alternatieven, die

voldoen aan criteria van rechtvaardigheid, duurzaamheid en solidariteit. Dit zowel in Nederland als in België (in nauwe samenwerking met Belgische NGO's), maar zeker ook mondiaal.

Financiering, verantwoording en betrokkenheid

In 2006 is al contact gelegd door deelname van Pequeno aan een door VdV georganiseerde cursus "Solidaire Economie". VdV voert al jaren een actieve dialoog met politici, beleidsmakers, wetenschappers en ngo's om gezamenlijk te komen tot een reëel alternatief voor de neo-liberale groei-economie. Het streven naar een solidaire en duurzame economie sluit zeer goed aan bij de uitgangspunten van Pequeno.

Onze motivatie om VdV en Platform DSE te ondersteunen ligt in het feit dat wij vanwege onze contacten met de basisbeweging in Brazilië hebben ondervonden dat het onontbeerlijk is om de kleinschalige familielandbouw een menswaardige plaats te geven in de wereldeconomie. Cruciaal daarbij is de ontwikkeling van regionale economie, overal in de wereld.

Pequeno draagt bij in de loonkosten voor internetdiensten t.b.v. onderhoud van twee websites en in de loonkosten voor het secretariaat en coördinatie t.b.v. de diverse activiteiten van "Vóór de Verandering". Het secretariaat coördineert zowel interne vergaderingen en expertmeetings als cursussen en themabijeenkomsten voor extern geïnteresseerden. Zo is in januari de organisatie van start gegaan met het opzetten van de 4^e Dag van Alternatieven, die op 12 april heeft plaatsgevonden en waar 130 personen aan deel hebben genomen. Daarnaast zijn er in 2008 voorbereidingen getroffen voor een vervolgonferentie op "Een Comfortabele waarheid". Deze conferentie "De Omslag" zal plaatsvinden in januari 2009 in Antwerpen.

VdV werd geraadpleegd over twee mogelijke experimenten van overheden. De cursussen solidaire economie, die VdV van plan was te organiseren, zijn uitgesteld wegens te weinig aanmeldingen. Wel zijn er door leden van VdV lezingen verzorgd over verschillende onderwerpen die gerelateerd zijn aan een solidaire en duurzame economie.

In de media is aandacht geweest voor het werk en de ideeën van VdV. Mede door de economische crisis werd het denken over en het formuleren van alternatieve economieën urgent. In verband met de kredietcrisis heeft VdV in december 2008 een discussiedag georganiseerd.

Conferentie "Een Comfortabele Waarheid"

In januari 2008 heeft in Tilburg de conferentie "Een comfortabele Waarheid" plaatsgevonden. Door ca. 10 organisaties zijn de kosten voor deze publieksbijeenkomst redelijk gedekt. Pequeno heeft met een bedrag van € 2.000,= bijgedragen. Deze bijdrage is in 2007 al gestort.

In mei 2008 ontving Pequeno een financiële en inhoudelijke verantwoording. Ruim 320 mensen uit allerlei categorieën van de samenleving hebben deelgenomen.

N.a.v. de conferentie is er een zogeheten "Verklaring van Tilburg" opgesteld, die door bijna 500 personen is ondertekend, waaronder een flink aantal beleidsmakers.

Vooruitzichten voor 2009

In november 2008 werd een nieuwe aanvraag voor financiering ingediend om de werkzaamheden voor het jaar 2009 te ondersteunen.

2.5.1.2. Inclusão Digital

Naam Projectpartner Amar Caparaó, Patrimônio da Penha, Brazilië

Naam Project Inclusão Digital

Bedrag € 5.360,=

Projectaanvraag in behandeling genomen in 2007, gehonoreerd op 5 maart 2008

Achtergrond

Patrimônio da Penha is een klein dorp, gelegen in een ruraal gebied in het zuiden van de staat Espírito Santo. Eind 2006 en begin 2007 werd er door Amar Caparaó gecommuniceerd over de opzet van een computerschooltje vlakbij het opvangcentrum.

Doelstelling

Doel van dit project is het introduceren en ontwikkelen van computergebruik bij zowel volwassenen als kinderen/jongeren uit het dorp en uit de regio rond het dorp.

Financiering en Verantwoording

Voordat het project kon worden gerealiseerd is uitgebreid overleg geweest met Amar Caparaó. Amar Caparaó heeft in 2007 / 2008 voor de bouw van de lesruimte en de aankoop en installatie van computers en toebehoren steun van de overheid en van een andere NGO verkregen. Na het wegnemen van een aantal onduidelijkheden en het overwinnen van tegenslagen kon Pequeno haar participatie concretiseren. Deze deelname omvatte de financiering van de salarissen van twee leraren gedurende een jaar en de aanschaf van een printer. Het project werd gestart in februari 2008. Eind september 2008 werd een eerste verantwoording ontvangen. Zes maanden na het begin van de basis cursus hadden al 25 van de 35 ingeschreven leerlingen deze met succes voltooid. Inmiddels is er in augustus 2008 een nieuwe groep van 35 cursisten gestart. Er zijn zelfs aanvragen voor een vervolgcursus voor gevorderden.

Vooruitzichten voor 2009

De basis cursus met de tweede lichte leerlingen zal naar verwachting begin 2009 worden afgerond. Amar Caparaó verwacht dat in de loop van 2009 ook een vervolopleiding kan worden gestart.

2.5.1.3. Campagne Global Europe

Naam Projectpartner XminY Solidariteitsfonds

Eindverantwoordelijke Kees Hudig

Naam Project Campagne Global Europe

Bedrag € 4.700,= .

Achtergrond

De Europese Unie en haar lidstaten zijn op allerlei fronten via verschillende vormen van bilaterale en multilaterale onderhandelingen actief om liberalisering vorm te geven. Er is een EU beleid geformuleerd onder de titel *Global Europe*. Het doel van het beleid is om de 'Europese belangen' te behartigen in de mondiale economie.

Doelstelling en doelgroepen

Het doel van *Campagne Global Europe* is om in Nederland bewustwording te bevorderen over de inhoud en de gevolgen van het *Global Europe* beleid om daarmee uiteindelijk te komen tot alternatieven, die kunnen leiden tot een solidair en duurzaam wereldhandelsbeleid.

Deelname en financiering

Het netwerk *Vóór de Verandering (VdV)* ontvangt al een paar jaar steun van Pequeno. Kees Hudig maakt ook onderdeel uit van dat netwerk en houdt zich specifiek bezig met ontwikkelingen binnen de EU op het terrein van handels- en investeringsbeleid. Lou Keune, initiatiefnemer van VdV, heeft gevraagd of Kees Hudig bij Pequeno een aanvraag kon doen om een start te kunnen maken met de *Campagne Global Europe*. Het plan was om subsidie aan te vragen bij NCDO en bij het Europese Fonds van Buitenlandse Zaken. Om in aanmerking te kunnen komen voor een dergelijke subsidie is er al voorwerk nodig in de vorm van een brochure en een website. Pequeno heeft dit mogelijk gemaakt. Zowel Kees Hudig als Rob Bleijerveld hebben daaraan op freelance basis gewerkt. Daarvoor hebben zij onderzoek verricht, achtergrondartikelen geschreven en er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd met andere partijen, die de campagne mede ondersteunen.

Verantwoording

In september 2008 ontvingen we een update van de activiteiten van de campagne. De uitgebreide subsidie-aanvraag was geschreven en er was een grote kans dat de NCDO de campagne financieel zou ondersteunen. De enige aanpassing die werd gevraagd was dat er af en toe ook voorstanders van het *Global Europe* beleid aan het woord moesten komen.

2.5.1.4. Wereldburgers.tv

Naam Projectpartner Stichting Streetwise Network

Naam Project Wereldburgers.tv

Bedrag toegezegd in 2008: € 15.000,=

Bedrag uitgekeerd in 2008: € 5.000,=

Achtergrond

Begin 2008 is met Pequeno contact opgenomen door Paul van der Sneppen om "Wereldburgers.tv" te introduceren. Wereldburgers.tv is een product en een handelsmerk van Stichting Streetwise Network (Streetwise). Het is een onafhankelijk persbureau met een eigen nieuwskanaal in de vorm van een nieuwspitaal. De bedoeling van het portaal is om naast onafhankelijke journalistieke informatie over kleine particulieren initiatieven (goede doelen) ook de mensen achter deze initiatieven een platform te bieden om hun verhaal wereldkundig te maken.

In eerste instantie had Streetwise twee vragen aan Pequeno. Enerzijds had Paul van der Sneppen op de site van Pequeno zodanig interessante artikelen en onderzoeksrapporten aangetroffen, dat hij informeerde of wij deze content ter beschikking wilden stellen voor "Wereldburgers.tv".

Daarnaast was hij op zoek naar financiering en vroeg hij of hij een businessplan voor Wereldburgers.tv aan Pequeno mocht voorleggen. Duidelijk werd al meteen dat Streetwise een zakelijke aanpak prefereerde en niet op subsidies wil gaan draaien. Het idee is om een dusdanig aantrekkelijke nieuwssite te maken dat er veel bezoekers komen, waardoor het voor organisaties/bedrijven interessant zou worden om te adverteren. Op termijn was het streven om van de opbrengst van advertenties een onafhankelijke redactie te kunnen financieren.

Doelstelling en doelgroepen

Pequeno vond de doelgroep van pio's (kleine particuliere initiatieven in ontwikkelingssamenwerking) te beperkt en was van mening dat Wereldburgers.tv meer impact zou kunnen maken en veel haalbaarder zou worden als er gekozen zou worden voor een bredere opzet, zowel inhoudelijk als qua doelgroep.

Na overleg is de doelstelling van Wereldburgers.tv verbreed en als volgt geformuleerd: Wereldburgers.tv is een onafhankelijk journalistiek medium dat bericht over internationale solidariteit en duurzaam samenleven. Het stelt de individuele mens en diens bijdragen aan een betere wereld centraal. Wereldburgers.tv is wars van 'knuffeljournalistiek' en zet zich in voor onafhankelijke kritische informatievoorziening over zowel geïnstitutionaliseerde, professionele hulpverlening als kleinschalige particuliere initiatieven. Wereldburgers.tv streeft ernaar een betrokkenheid van burgers bij de huidige wereldproblematiek te bewerkstelligen waarbij niet emotie, maar kennis van zaken de leidraad is voor maatschappelijk betrokken handelen.

Realisatie

Streetwise had al startfinanciering gezocht bij de NCDO (Nederlands Centrum Duurzame Ontwikkeling), die overheidsgeld ter beschikking heeft om allerlei projecten te financieren, en bij het Bedrijfsfonds voor de Pers. De aanvraag bij het NCDO is afgewezen omdat ze het plan niet vernieuwend vonden en het Bedrijfsfonds voor de Pers vond ook het plan te eenzijdig gericht op pio's. Toen in november 2008 Streetwise opnieuw contact zocht met ons, is een intensieve uitwisseling tussen Pequeno en Paul van der Sneppen op gang gekomen. Omdat Pequeno op dat moment een beetje vastliep met het plan om samen met de mensen van Comité tegen de Goede Doelen Gekte een webplatform te starten, kwam het prima uit om te bekijken waar overlappingen waren en of verschillende initiatieven misschien in elkaar konden worden geschoven.

Deelname en financiering

Pequeno was in eerste instantie nogal afhoudend omdat we bang waren dat het de bedoeling was om pio's een plek te bieden om beter fondsen te kunnen werven. Daarnaast waren we wat argwanend over het aantrekken van fondsenwervende goede doelen als adverteerders. Als deze goede doelen daarmee invloed uit zouden kunnen oefenen op de journalistieke vrijheid van het

nieuwsporaal zou vanzelfsprekend de onafhankelijkheid in het gevaar komen. Pequeno zag dat als een reëel risico en was daarom in eerste instantie niet van plan om het project financieel te ondersteunen.

Wel was onze interesse gewekt in een dergelijk platform omdat we al jaren zochten naar een weg om onze ervaringen, onderzoeksresultaten en visie zo breed mogelijk te kunnen uitzetten. Daarom is er heel veel overleg geweest en bleek gaandeweg dat we wel degelijk een gezamenlijk doel dienden en dat we daarin elkaar prima konden aanvullen. Streetwise beschikt over veel kennis en ervaring in de journalistiek en in de ontwikkelingssector en Pequeno kan haar know-how over het reilen en zeilen in de goede doelensector evenals haar ervaringen met alternatieve investeringen inbrengen. Daarom hebben we eind 2008, na het besluit om het oorspronkelijke businessplan breder op te zetten, aangeboden om steun te geven in de vorm van een stimuleringsbijdrage om het bouwen van een pilot-site en een businessplan uit te kunnen werken.

Vooruitzichten 2009

Het ligt zeker in de lijn der verwachtingen dat deze samenwerking in 2009 zal worden voortgezet.

2.5.2. Lopende projecten / Projecten in behandeling

2.5.2.1. Waterproject in Peru

Naam Projectpartner Solidaridad, Utrecht, Nederland

Naam Project Waterproject in Peru

Bedrag € 20.000,= verdeeld in twee gelijke delen over de jaren 2005 en 2007

Achtergrond

Pequeno zocht naar wegen om bij te kunnen dragen aan de ontwikkeling of bestendiging van fairtrade producten. Solidaridad heeft al lange tijd een relatie met bananentelers in Peru. Het probleem was dat er tekort was aan schoon drinkwater voor de boeren, die de Eco-Oké bananen telen, en voor de seizoenarbeiders die periodiek werken op de plantages.

Doelstelling en omstandigheden

Oorspronkelijk doel van dit project was het verbeteren van de toegang tot drinkwater voor circa 500 arme plattelandsgezinnen en het ontwikkelen van een effectief beheer van een drinkwatersysteem in twee rurale dorpen waar een fairtrade programma loopt van Grupo Hualtaco (voorheen Biorganika/Agrofair).

Aanpassing en realisatie project

Inmiddels zijn er, door onvoorziene omstandigheden, enkele wijzigingen in de oorspronkelijke opzet en besteding aangebracht. De eerste financiering van Pequeno uit 2005 (€ 10.000,=) is (gedeeltelijk) aangewend voor onderzoek naar en het boren van een grondwaterbron, het realiseren van een pompinstallatie, de bouw van een reservoir, de aanleg van pijpleidingen en diverse bijkomende kosten. Door de slechte kwaliteit van het grondwater ter plaatse, moest de bron op 3 kilometer afstand van de dorpen geboord worden om water van voldoende kwaliteit en in voldoende hoeveelheid op te pompen. Het transporteren van water uit deze bron naar de dorpen bleek echter vele malen duurder dan verwacht. Om dat probleem op te lossen, is er contact gelegd met de organisatie "Plan", die al een project beheerde om uit oppervlaktewater bruikbare watervoorzieningen te genereren. Na intensief overleg met de betrokken dorpen, de plaatselijke overheid, de organisatie "Plan" en Grupo Hualtaco is besloten om het watervoorzieningsproject van "Plan" (vanuit de Chira rivier) uit te breiden naar de dorpen La Margarita en Hualtocal. De eerder geboorde bron zal worden overgedragen aan Grupo Hualtaco en zal worden aangewend voor de productie en verwerking van fruit. Grupo Hualtaco zal de kosten van het boren van de put zelf dragen. De bron wordt eigendom van en zal worden beheerd door de ATCH, de vereniging van oogstarbeiders in de bananenteelt in de Valle de Chira, die het water levert aan Grupo Hualtaco. ATCH genereert daarmee inkomsten voor de vereniging.

Financiering

Omdat Grupo Hualtaco mede-financier was van het project en zaken anders liepen dan gepland, is het deel van de eerste storting van Pequeno dat nog over was in eerste instantie gereserveerd tot de ontwikkelingen zover waren dat het project weer kon worden opgepakt. Eind 2007 waren de aanpassingen in het project afgerond en heeft Pequeno dan ook het tweede deel van € 10.000 gestort. In totaal was er op dat moment nog een bedrag van € 14.882,= (ca. US\$ 19.289,=) beschikbaar om te gebruiken voor de aanleg van een reservoir voor drinkwater bij La Margarita en voor de aanleg van een volledig distributiesysteem voor drinkwater voor de bewoners van Hualtocal.

Deze beide systemen zullen vervolgens worden aangesloten aan het reeds bestaand bevoorradingssysteem voor drinkwater vanuit de Chira rivier. De extensie van dit systeem naar La Margarita en Hualtocal zal worden ge-cofinancierd en beheerd door de Gemeente Querecotillo. De bijdrage van Pequeno omvat dus een deel van deze kosten.

Verantwoording en voortgang

In mei 2009 ontving Pequeno enkele verslagen en een contract, waaruit bleek dat de werkzaamheden in maart 2008 opnieuw waren aangevangen. Het bedrag van € 14.882,= zal worden gebruikt voor het technische onderzoek, de huur van bouwinstallaties, de aankoop van materialen en de kosten van een waterbouwkundige, dit alles in verband met de aanleg van de watertank. Voor de aanleg van infrastructuur in La Margarita en Hualtocal is een belangrijke mede-financiering aangetrokken van FONIPREL, een onderdeel van het Peruaanse ministerie van Economische zaken en Financien.

Vooruitzichten voor 2009

De netwerken voor drinkwater t.b.v. La Margarita en Hualtocal zullen na voltooiing worden overgedragen aan de gemeenschap. In alle gemeenschappen die bij dit project zijn betrokken worden beheer-comité's opgericht, die de verantwoordelijkheid op zich moeten gaan nemen om het systeem te onderhouden en te exploiteren. Zij zullen hierin worden bijgestaan door de Gemeente Querecotillo.

Hiermee wordt de projectcoördinatie en uitvoering overgedragen aan "Plan" en de Gemeente Querecotillo, waardoor Grupo Hualtaco geen directe invloed meer heeft op de uitvoering en dus de afronding van het project. Naar verwachting zal de slotrapportage tegen het einde van 2009 worden ontvangen.

2.5.2.2. Café Justo

Naam Projectpartner Solidaridad, Utrecht, Nederland

Lokale Projectpartner Visão Mundial

Naam Project Café Justo

Bedrag € 20.000,= (reeds betaald in 2006)

Achtergrond

De organisatie Solidaridad en Pequeno deelden de wens om de afzet van fairtrade producten in de productielanden zelf te stimuleren. In 2006 kon deze wens gestalte krijgen middels een plan om in Brazilië lokale fairtrade producten te ontwikkelen voor de eigen markt.

Doelstelling

De opzet van een pilot voor het ontwikkelen van een fairtrade koffiemark. Bij welslagen zou men op vergelijkbare wijze ook andere producten van kleine boeren op de markt kunnen gaan brengen. Een tweede doelstelling is het algemeen bekend maken van de fairtrade-principes bij de Braziliaanse consument.

In 2006 zette de organisatie Visão Mundial (World Vision) in Brazilië een team op dat zijn activiteiten richtte op marktonderzoek, het leggen van contacten met kleine lokale producenten, verwerkende bedrijven, en bedrijven en organisaties die kunnen zorgen voor promotie en distributie. Ook is ernaar gestreefd om al bestaande initiatieven in deze richting te coördineren en

verder uit te bouwen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de certificering van de koffie, de begeleiding van de producenten en het betrekken van overheden in het proces.

Financiering

De financiering van Pequeno was bedoeld om deze eerste fase van de ontwikkeling van het koffiemark op de rails te zetten.

Verantwoording en voortgang

In 2006 en 2007 heeft het team van Visão Mundial een uitgebreid marktonderzoek gedaan. Tegelijk zijn er contacten gelegd met de belangrijkste spelers zoals de telers van koffie (coöperaties), hun beroepsverenigingen, ngo's die interesse zouden hebben in samenwerking, de overheid en een aantal grote distributeurs.

Het marktonderzoek gaf een goed inzicht in de Braziliaanse en mondiale situatie op het gebied van koffieteelt, verwerking, prijsvorming en niet in het minst in de moeilijkheden die eerst moeten worden overwonnen vooraleer men tot een tastbaar product kan komen. De pogingen tot samenwerking met enkele belangrijke partners leverden niet altijd meteen het gewenste resultaat op. Ook het vinden van een geschikte groep leveranciers / telers van koffie, die bereid en in staat zijn om voor voldoende aanvoer van de gewenste kwaliteit koffie te zorgen, bleek niet meteen succesvol.

In 2008 is er diverse malen uitwisseling geweest tussen Solidaridad, Pequeno en Visão Mundial. Er waren verwachtingen voor een doorstart van het project, maar ondanks de inspanningen en toezeggingen van diverse partners, kwam er nog geen definitief plan uit de bus.

Vooruitzichten 2009

In 2008 stagneerden de onderhandelingen met enkele belangrijke spelers. Pequeno zal in de loop van 2009 verder overleg voeren met Solidaridad / Visão Mundial om te bezien in hoeverre het zinvol en noodzakelijk is om de voortgang van het proces te blijven steunen.

2.5.2.1. APAGEES

Naam Projectpartner APAGEES (Associação dos Pequenos Agricultores do Estado de Espírito Santo), Brazilië

Naam Project salariskosten landbouwkundig adviseur en aanschaf motorfiets

Bedrag uitgekeerd in 2007: € 6.550,=

Achtergrond

APAGEES is een onderafdeling van het landelijk Braziliaans netwerk, de MPA (Movimento dos Pequenos Agricultores), gevestigd in de staat Espírito Santo. Deze "beweging van kleine boeren" zet zich in om de plattelandsbevolking op allerlei terreinen bij te staan.

Financiering

De aanvraag voor 2007 gold de financiering van het salaris van een medewerker (José Rebonatto) voor de periode van 1 jaar (aug. 2007 tot aug. 2008) en de aanschaf van een motorfiets. De intermediair begeleidde boerengezinnen in algemene zin (zie boven) en in het bijzonder bij de commercialisering van (o.a. biologische) landbouwproducten. De motorfiets is onontbeerlijk om de doelgroep van APAGEES in moeilijk toegankelijke gebieden te kunnen bereiken.

Verantwoording en voortgang

Een uitgebreide en zeer gedetailleerde verslaggeving, zowel van de werkzaamheden van agronoom José Rebonatto als van de hele organisatie is inmiddels ontvangen. Daaruit blijkt dat de impact van MPA / APAGEES in de deelstaat Espírito Santo groeit, zowel naar de gesteunde bevolking toe als naar allerlei organisaties, die zich inzetten zowel op agrarisch, economisch als op politiek gebied.

Na afloop van het project is in 2008 geen aanvraag meer ontvangen van APAGEES voor verdere steun. Uit het verslag blijkt dat de activiteiten van medewerker Jose Rebonatto in augustus 2008 inderdaad zijn afgerond.

2.5.3. Evaluaties

2.5.3.1. Projeto Galinha Crioula

Naam Projectpartner APAESPE (Associação dos Pequenos Agricultores do Estado de Pernambuco), Noordoost Brazilië

Naam Project kippenfokkerij "Galinha Crioula"

Projectaanvraag in behandeling genomen in 2006

Bedrag (uitgekeerd in 2007) € 2.750,=

Achtergrond

APAESPE is een afdeling van een landelijk Braziliaans netwerk van de MPA (Movimento dos Pequenos Agricultores), dat Pequeno ook elders (deelstaat Espírito Santo) al enkele jaren ondersteunt. APAESPE is een vereniging van kleine boeren in de staat Pernambuco in het noordoosten van Brazilië. Omdat ze zijn aangesloten bij de MPA krijgen ze logistieke en technische steun van medewerkers van de MPA.

Doelstelling

De steun van Pequeno was bestemd voor de aankoop van materialen voor het opzetten van een eenvoudige kippenfokkerij (ca. € 2000,=) plus de loonkosten voor een hulpkracht (totaal ca. € 750,= voor een periode van een half jaar). De rest van de materiaalkosten wordt opgebracht door de organisatie zelf, die tevens vrijwilligers begeleidt bij de werkzaamheden.

Het project, gelegen in de gemeente Ouricuri, in het westen van de deelstaat Pernambuco (Noordoost-Brazilië) staat onder beheer van APAESPE (Associação dos Pequenos Agricultores do Estado do Pernambuco). Het project heeft als doel het fokken van kippen van het ras "galinha crioula" of "caipira". Het project dient als experiment dat tot voorbeeld kan dienen voor andere gemeenschappen op het platteland in het gebied. Tevens kan met de opbrengsten een deel van de activiteiten van de organisatie MPA / APAESPE worden gefinancierd.

Verantwoording en voortgang

De hele fysieke opbouw van de kippenfarm was al in 2007 gereedgekomen en in de loop van 2008 begonnen diverse boerenfamilies kippen te leveren die bestemd waren voor het fokken. Het meest interessante aan het project is de belangstelling die inmiddels gewekt is bij andere boeren in de streek. Medio 2008 volgden al meer dan honderd gezinnen het voorbeeld na. Ze zijn zelf begonnen met het fokken van kippen en verkopen eieren op de lokale markten.

Met ingang van november 2008 werd de farm uitgebreid met nog meer kippen en de productie van eieren kwam op gang.

Vooruitzichten voor 2009

Bij de fokkerij zal rond maart 2009 een moestuin worden aangelegd. De mest van de kippen zal worden gebruikt voor de productie van groenten. Er is ook een stuk grond in gebruik genomen waar in de toekomst maniok en maïs moet worden geplant. De opbrengsten daarvan kunnen dan weer dienen als voer voor de kippen.

Verwacht wordt dat de geplande inkomsten voor de financiering van de MPA pas gegenereerd zullen worden met ingang van juni 2009.

2.5.3.2. APAESPE

Naam Projectpartner APAESPE (Associação dos Pequenos Agricultores do Estado de Pernambuco), Noordoost Brazilië

Naam project steun aan coördinator Derli Casali

Projectaanvraag in behandeling genomen in 2006

Bedrag (uitgekeerd in 2007) € 1.500,=

Achtergrond

Pequeno heeft Derli Casali leren kennen in 1997 toen hij zich inzette voor vele projecten in de deelstaat Espírito Santo. Derli was jarenlang een belangrijke tussenpersoon voor Pequeno. Een

aantal projecten, die Pequeno in de loop der jaren steun heeft verleend, werden direct of indirect door hem gecoördineerd.

Doelstelling

De aanvraag voor steun van Pequeno, waarover al in 2006 overleg werd gevoerd, was bestemd voor een bijdrage in de loonkosten van deze coördinator, met name voor zijn taak in het vormen van kader binnen de MPA.

Verantwoording en voortgang

De activiteiten van Derli Casali werden duidelijk in de vorm van verslagen en artikelen die Pequeno ook in 2008 ontving.

2.5.3.3. The Amazon Your Business

Naam Projectpartner Stichting Triodos Foundation

Eindverantwoordelijke Meindert Brouwer, Partner in Communications te Bunnik

Naam Project Portugese versie boek 'The Amazon, Your Business'

Bedrag € 8.330,=

Achtergrond en doelstelling

In 2007 financierde Pequeno de portugeestalige versie van het boek 'The Amazon, Your Business'. Het boek verschaft veel informatie over het Amazonegebied en biedt kleine producenten van milieuvriendelijke producten een mogelijkheid om zich te profileren.

Een belangrijk doel van het boek is het onder de aandacht brengen van duurzame producten uit het Amazonegebied, waardoor bedrijven en beleidsmakers de weg kunnen vinden naar 5.000 kleine producenten. Als de producenten afzetmarkten kunnen aanboren voor hun duurzame producten wordt er tevens een bijdrage geleverd aan het behoud van het Amazonewoud.

Evaluatie

'The Amazon, Your Business' is in juni 2007 uitgekomen. Het boek is zowel in Nederland als internationaal zeer goed ontvangen.

2.5.4. Garanties

2.5.4.1. Afgeschreven Garantstelling APAEB

Naam Projectpartner Oikocredit, Amersfoort, Nederland

Naam Project Associação dos Pequenos Agricultores do Estado da Bahia (APAEB)

Garantiebedrag € 80.000,= op een lening van Oikocredit

Jaar van overeenkomst 2002

Achtergrond

APAEB is een vereniging van kleine boeren, opgericht in 1980, in Valente, een kleine provinciestad midden in de Sertão in het noordoosten van Brazilië. Deze streek behoort tot de meest arme gebieden van Brazilië vanwege het extreem droge klimaat. Daarom is er veel armoede en een chronisch tekort aan allerlei voorzieningen zoals water en gezonde voeding met alle gevolgen vandien.

Doelstelling van de lening

Het hoofddoel van APAEB is het assisteren van de leden van de vereniging bij het commercialiseren van sisal. Sisal is een van de weinige gewassen die gedijt in dat gebied. Om de sisal niet alleen als grondstof te verkopen, werd een sisalfabriek opgezet. Hierdoor werd de gehele keten in eigen hand genomen zodat meer werkgelegenheid ontstond en mensen een toekomst konden opbouwen in hun geboortestreek.

Financiering en Garantie

In maart 2003 is door Oikocredit een lening verschaft tegen 9% rente, waarvoor Pequeno voor een deel garant stond. Deze lening was bestemd voor werkkapitaal. De eerste jaren zou alleen rente moeten worden betaald en vanaf 2006 tot 2011 zou moeten worden afgelost.

APAEB heeft in 2003 slechts 2 maal rente betaald en daarna zijn er helemaal geen betalingen meer ontvangen.

Publiciteit rondom het project

In wezen heeft Pequeno lijdzaam moeten toezien hoe allerlei macro- en micro-ecomische factoren ertoe hebben geleid dat APAEB zo in de problemen kwam dat terugbetaling van de lening onmogelijk was. Meer dan het afzien van het grootste deel van de rente en het kwijtschelden van de schuld om APAEB niet verder in de problemen te brengen, konden Oikocredit en Pequeno niet doen. Vermeld moet zeker ook worden dat Oikocredit alles in het werk heeft gesteld om APAEB administratief te begeleiden met de mogelijke oplossing van de problemen i.v.m. de lening.

Het enige wat nog tot de mogelijkheden behoorde, was het project en de complexiteit ervan in een groter verband onder de aandacht te brengen. Omdat we daar zelf niet de capaciteiten en de middelen voor hebben, heeft Pequeno reeds halverwege 2007 contact opgenomen met Lokaal Mondiaal. Dit is een organisatie die mensen informeert over mondiale onderwerpen. Het idee was om te komen tot een documentaire, waarbij APAEB centraal zou staan. Uiteindelijk is er in december overleg geweest tussen Lokaal Mondiaal, Oikocredit en Pequeno, waarbij de afspraak is gemaakt dat Lokaal Mondiaal eind januari 2009 met een voorstel zou komen. Hierbij zou ook een begroting worden gemaakt, zodat Oikocredit en Pequeno zouden kunnen bekijken welk deel gezamenlijk door beide betrokken partijen zou kunnen worden gedekt.

Vooruitzichten voor 2009

Omdat Pequeno intussen meer inzicht heeft gekregen in de wereld van journalistieke producties en andere multimedia uitingen over ontwikkelingssamenwerking, kunnen we gericht werken om tot een concreet plan te komen.

2.5.4.2. Lopende Garantstelling Gebana

Naam Projectpartner Oikocredit, Amersfoort, Nederland

Naam Project Gebana-Brasil

Garantiebedrag US\$ 40.000,= (ca. € 27.201,=) op een lening van Oikocredit

Jaar van overeenkomst 2007

Achtergrond

Gebana Brasil exporteert biologisch gecertificeerde sojabonen en andere producten die niet genetisch gemanipuleerd zijn en waarbij fairtrade condities worden gehanteerd. In 2006 is voedsel voor biologisch geproduceerde garnalen aan de reeks producten toegevoegd.

Doelstelling van de lening

De lening, van US\$ 100.000,=, uitgezet door Oikocredit en voor 40% gegarandeerd door Pequeno, is bestemd voor de ontwikkeling van nieuwe fairtrade producten door Gebana Brasil. Gebana Brasil, tot voor kort een dochter van Gebana Zwitserland, koopt biologische soja in van een aantal kleine boerenbedrijven in Paraná, een zuidelijke staat van Brazilië. Tot nu toe werden de sojabonen alleen als grondstof geëxporteerd naar Europa. Met de verstrekte lening heeft Gebana machines kunnen aanschaffen om soja-cake, soja-olie en lecithine te kunnen produceren. Door deze veredelde eindproducten in Brazilië zelf te gaan produceren, stijgt de meerwaarde en kan dus meer winst worden gegenereerd. Daarnaast is de lening aangewend voor opslagfaciliteiten. Meer dan 350 boerenfamilies in de zuidelijke Braziliaanse staat Paraná profiteren mee van deze financiering.

Financiering en Garantie

Begin 2007 is de lening van US\$ 100.000,= tegen een rente van 9% aan Gebana Brasil verstrekt. De aflossingen zullen halfjaarlijks plaatsvinden, te beginnen in augustus 2008. Pequeno staat garant voor een deel van de lening, nl. US\$ 40.000,=.

Resultaten in 2008

2008 was een goed jaar. Gebana Brasil heeft de rente en de eerste aflossing betaald. Het resultaat was 154,6% hoger dan in 2007. Het aantal aangesloten boeren is in 2008 gestegen met 16,6%, de

export aan Gebana AG steeg met 8% in vergelijking met 2007 en in 2008 zijn er geen problemen geweest met de oogst.

Vooruitzichten voor 2009

Naar het zich laat aanzien zal Gebana Brasil goed in staat zijn om aan haar verplichtingen te voldoen. Verwacht wordt dat het aantal aangesloten boeren opnieuw zal toenemen en dat er nieuwe technologieën ontwikkeld zullen worden zodat de productie zal stijgen.

2.6. Overige activiteiten

Omdat Pequeno zich op uiteenlopende terreinen begeeft en binnen verschillende netwerken mensen kent, komt het regelmatig voor dat wij initiatieven nemen om mensen en/of partijen met elkaar in contact brengen. Dat leidt soms tot verrassende relaties en in enkele gevallen ook tot samenwerking.

Pequeno is lid van een paar verenigingen. Meer en meer blijkt dat we ons zodanig betrokken voelen dat we ons ook als lid actief bezighouden met activiteiten binnen de verenigingen.

2.6.1 Vereniging van Fondsen in Nederland (FIN)

Pequeno is aangesloten bij de FIN. Bij deze vereniging zijn vooral vermogensfondsen (fondsen met een vermogen die niet werven) en enkele hybride fondsen (vermogensfondsen die tevens werven) aangesloten.

Pequeno heeft in februari 2008 bij het FIN-bureau gevraagd of het misschien mogelijk was om het onderwerp duurzaamheid meer actief onder de aandacht van de leden te brengen.

De directie en het bestuur hebben daar positief op gereageerd.

Themadag over Duurzaam Beleid

Er is besloten om op 12 mei 2009 een themadag over duurzaam beleid te organiseren.

Doelstelling is het onderwerp duurzaamheid onder de aandacht van de leden te brengen. In de tweede helft van 2008 hebben er een aantal bijeenkomsten van de werkgroep plaatsgevonden en is er een goede aanzet gemaakt om de dag vorm te geven.

Vooruitzichten voor 2009

Allereerst zal er in de periode tot de themadag over duurzaamheid intensief gewerkt worden aan de verdere invulling van het programma. De voorbereidingen zullen ook voor Pequeno aardig wat tijd vergen.

Naast het thema duurzaamheid, zal Pequeno ook haar diensten aanbieden m.b.t. andere onderwerpen die binnen de FIN op de agenda staan. Zo zijn er plannen voor een "Startersdesk", waar nieuwe vermogensfondsen vanuit de FIN begeleiding en advies ontvangen bij het oprichten en inrichten van hun fonds. Er werd een brochure "Effectief Schenken" gelanceerd en de plannen voor een handreiking waren al gemaakt. Toen op de ALV in november 2008 in Heerenveen werd gevraagd of er leden waren die mee wilden denken met het vormgeven van deze handreiking, heeft Pequeno zich hiervoor aangemeld. In 2009 zal daaraan verder gewerkt worden.

2.6.2 Vereniging van Beleggers in Duurzame Ontwikkeling (VBDO)

De VBDO wil bijdragen aan het verduurzamen van de financiële markt. De VBDO spreekt diverse sectoren binnen de financiële wereld aan, zoals pensioenfondsen en verzekeraars, om inzicht te krijgen in de mate van duurzaam beleid binnen deze sectoren. Voor pensioenfondsen is een benchmark ontwikkeld en men is bezig hetzelfde te doen voor verzekeraars. De VBDO biedt de leden ook de mogelijkheid om namens hen een duurzame stem uit te brengen op diverse aandeelhoudersvergaderingen.

Pequeno is al langer particulier lid van de vereniging en in 2007 zijn we institutioneel lid geworden. In die hoedanigheid hebben we deelgenomen aan allerlei activiteiten van de VBDO.. Al in 2007 heeft Pequeno het voorstel gedaan om gezamenlijk op te trekken in het verduurzamen van de goede doelensector. Daarbij heeft Pequeno ook voorgelegd of het mogelijk en wenselijk zou zijn om een benchmark te ontwikkelen voor goede doelenorganisaties. Daar is nog geen definitieve beslissing over genomen, maar wel is duidelijk dat men zich afvraagt of dat wel binnen de taken van de VBDO past. Het opstellen van een quick-scan voor goede doelen ligt eerder binnen de mogelijkheden. Maar vooralsnog is het niet tot concrete plannen in die richting gekomen.

Daarnaast heeft Pequeno de VBDO geïntroduceerd bij de FIN zodat de VBDO kon deelnemen aan de organisatie van de FIN-themadag over Duurzaam Beleid.

2.6.3. Goede Waar & Co

Goede Waar & Co is een consumentenvereniging voor mens-, dier- en milieuvriendelijk (duurzaam) consumeren. Door het geven van een positief handelingsperspectief stimuleert de organisatie de vraag naar verantwoord geproduceerde artikelen en vergroot zij het bewustzijn onder consumenten. Pequeno is lid van Goede Waar & Co en als zodanig zijn er diverse contacten geweest over onderwerpen die tot de doelstellingen van beide organisaties behoren.

2.7. Vermogensbeheer

Het begrip Mission Related Investments (MRI) is nog niet zo lang geleden over komen waaien uit de Angelsaksische landen. In Nederland staat missiegerelateerd investeren nog in de kinderschoenen, hoewel het begrip al met enige regelmaat in de goede doelensector rondwaart. Voor Pequeno is het een verademing te beseffen dat er nu een term bestaat om uit te leggen wat wij al jaren hebben geprobeerd te zeggen. Als stichting streven wij ernaar om op zoveel mogelijk fronten keuzes te maken die bijdragen aan een duurzamere wereld.

Lange tijd gingen velen ervan uit dat duurzame beleggingen minder rendement oprachten dan reguliere beleggingen. Ondertussen is duidelijk aangetoond dat dat niet het geval is. Bovendien is er op gangbare investeringen in de financiële wereld in de afgelopen periode zo ontzettend veel verlies gemaakt, dat deze redenering geen stand kan houden. Gelukkig biedt de crisis openingen om met dat geld dat er nog over is bewuste keuzes te maken. Het feit dat we er zeker van kunnen zijn dat het betrekkelijke verlies van Pequeno in elk geval geleden is via de investeringen in goede ondernemingen en initiatieven, geeft toch een ander gevoel dan dat het was verloren in mens- en milieuonvriendelijke bedrijven. Dan zou het dubbel pijn doen.

Het is moeilijk om over het totale vermogen van Pequeno een verliespercentage aan te geven. Dit omdat niet alleen met de opbrengst wordt gewerkt, maar ook het vermogen zelf op verschillende manieren wordt aangewend ten behoeve van de doelstelling. In totaal kunnen we wel vaststellen dat het geïnvesteerde vermogen door de kredietcrisis is afgenomen, hoewel het verlies nog meevalt als je het vergelijkt met berichten over verliezen bij andere fondsen. Het is zelfs zo dat alternatieve investeringen, zoals in microfinanciering, het relatief goed hebben gedaan. Hieronder zullen we de diverse participaties nader toelichten.

2.7.1. Effectenportefeuille Triodos

Het overgrote deel van het vermogen van Pequeno is in beheer gegeven bij de Triodos Bank. We hebben dit gedaan omdat de Triodos Bank duurzame criteria hanteert waarop beursgenoteerde ondernemingen worden geselecteerd. Bovendien spreekt de Triodos Bank bedrijven aan op de mate van duurzaamheid binnen het beleid.

De performance van de door Triodos Private Banking beheerde portefeuille over 2008 bedraagt -/- 14,89 %.

2.7.2. Oikocredit

Oikocredit heeft ook in 2008 een opbrengst van 2% op de aandelen in het Oikocredit International Share Foundation uitgekeerd.

Vernieuwde overeenkomst

De communicatie met Oikocredit verliep niet altijd even goed. In april 2008 is er een bijeenkomst belegd met Pequeno en Oikocredit. Afgesproken is toen dat Erik Heinen onze contactpersoon zou worden en dat we periodiek op de hoogte gebracht zouden worden over de projecten, waarop wij garantie hebben afgegeven.

Ook is besloten dat er een nieuwe overeenkomst tussen Pequeno en Oikocredit zou worden opgemaakt. De oude was niet in het vernieuwde systeem van Oikocredit terug te vinden en door interne veranderingen was ook de mogelijkheid ontstaan om naast het verstrekken van een garantie direct te investeren in projecten. Deze leningen aan ondernemingen kunnen zowel door Oikocredit als door Pequeno worden voorgedragen, maar worden dan door Oikocredit gemanaged. Daarvoor zal Pequeno een fee betalen. Dat betekent ook dat Pequeno de volledige rente ontvangt als alles goed gaat, maar het volledige verlies moet nemen in geval van calamiteiten. De nieuwe overeenkomst is in september 2008 door beide partijen ondertekend.

Garanties

De coöperatie APAEB had zeer veel moeilijkheden om aan haar verplichtingen te voldoen. Na lange onderhandeling is Oikocredit in september 2008 met APAEB tot een schikking gekomen waarbij APAEB eenmalig USD 280.000 binnen twee maanden zou betalen tegen kwijting van de resterende schuld. Er is gekozen voor een schikking omdat een procedure zou kunnen leiden tot faillissement. Dat zou een sociale ramp betekenen in het uiterst arme Noordoosten van Brazilië, waar APAEB zich bevindt. Bovendien zou zo'n procesgang een enorme vertraging oplopen in een juridisch onzeker klimaat als in Brazilië. Na de aftrek van de schikkingsom zal het verlies nog altijd € 497.247 bedragen.

Op 7 oktober 2008 heeft Pequeno aan Oikocredit toestemming gegeven om het volledige garantiebedrag van € 80.000 volgens de garantie-overeenkomst van september 2002 in mindering te brengen op het aandelenkapitaal in de Oikocredit International Share Foundation.

Voor meer informatie over het project verwijzen we naar hoofdstuk 2.5.4.1 van dit verslag. Het tweede project van Oikocredit waarop Pequeno een garantie heeft afgegeven betreft een lening van USD 100.000 aan Gebana-Brasil. In 2007 is een garantie verstrekt van 40% van de totale lening t.w. USD 40.000.

In 2008 heeft Gebana Brasil aan haar verplichtingen voldaan. Voor meer informatie en de projectomschrijving zie hoofdstuk 2.5.4.2 van dit verslag.

2.7.3. Triodos Venture Capital Fund

In 2000 heeft Pequeno zich gecommitteerd om met een bedrag van Hfl. 1.000.000 deel te nemen in het eerste duurzame venture-capital fonds dat op de markt kwam, nl. het Triodos Venture Capital Fund (TVCF). We waren ons bewust van het risico dat een dergelijke investering met zich meebrengt, maar vonden het belangrijk om zowel nieuwe als bestaande duurzame ondernemingen een kans te geven. Door de ontwikkelingen binnen het fonds is niet het gehele toegezegde bedrag volgestort, maar is uiteindelijk door Pequeno € 406.567 ingelegd. In 2005 is TVCF aan een fase van afwikkeling begonnen. Het TVCF zal eerder afgesloten zijn dan bij de start de bedoeling was. Pequeno ontving in 2005 t/m 2007 aanzienlijke terugbetalingen. Ook in 2008 zijn 2 uitkeringen gedaan. Daarmee heeft Pequeno al meer terug ontvangen dan ze had geïnvesteerd. Eind december 2008 zijn de voorspellingen dat het TVCF een totaal rendement van 5,5% zal gaan opleveren.

Pequeno heeft de uitkeringen, die in 2008 zijn ontvangen, toegevoegd aan de portefeuille bij Triodos Bank.

2.7.4. Certificaten Triodos Bank

In 2003 heeft Pequeno 152 certificaten Triodos Bank aangekocht à € 64. In voorgaande jaren hebben we het dividend omgezet in nieuwe certificaten, zodat in 2008 het aantal certificaten was opgelopen tot 165. In 2008 hebben we ervoor gekozen het dividend op deze certificaten te innen en aan te wenden voor de lopende kosten.

2.7.5. Wereldwinkel Partnerplan

In 2003 heeft Pequeno deelgenomen aan het Wereldwinkel Partnerplan door een lening te verschaffen van € 9.000,= met een looptijd van 5 jaar. In 2008 liep deze periode af en ontving Pequeno een brief van de Vereniging van Wereldwinkels waarin werd gevraagd of we de lening (of een deel ervan) wilden omzetten in een schenking of dat we de lening met de rente uitgekeerd wilden hebben.

Eind 2008 de totale lening met 2,5% rente teruggestort. Dit bedrag is aangewend om de lopende kosten van Pequeno te financieren.

2.7.6. Obligaties Weleda Nederland

Het rendement op de obligaties Weleda bedroeg in 2008 een vaste rente van 4% en een variabele rente van 0,75%. Deze zijn uitgegeven aan de lopende kosten van Pequeno. De obligaties worden afgelost in 2010.

2.7.7. ASN Milieu- en waterfonds

Na jarenlange aanzienlijke stijgingen sinds 2005 is in 2008 de investering van Pequeno in het ASN milieu- en waterfonds in waarde gedaald met 37,8%. Daarmee is de winst van de eerste jaren volledig verdampt en is de waarde van de oorspronkelijke inleg afgenomen met 0,048 %.

2.7.8. Triodos-Hivos Noord-Zuid Borgstelling

Ook in 2008 is de borgstelling van Pequeno op haar vermogensbeheer-rekening bij Triodos gecontinueerd (de Noord-Zuid Spaarrekening). Middels het saldo van deze spaarrekening heeft Pequeno voor onbepaalde tijd een garantie van € 30.000,= afgegeven. Door deze borgstelling kan de Stichting Hivos-Triodos risicovolle microfinancieringen verstrekken in Latijns Amerika, Azië en Afrika. Bovendien werd door de Stichting Hivos het bedrag met een factor 9 verhoogd, waardoor in totaal voor € 300.000,= aan borgstellingen ter beschikking kwam.

In 2008 is het Hivos-Triodos Fonds gegroeid met 21% en is er een positief exploitatieresultaat behaald, waardoor in dit jaar geen aanspraak hoefde te worden gemaakt op de borgstelling van Pequeno.

2.7.9. Nots Microkrediet Obligaties

In oktober kwam de Stichting NOTS Investments met een nieuw product op de markt, nl. de Nots Microkrediet Obligaties. Het product werd gepresenteerd voor particulieren, maar ook voor stichtingen. Het idee erachter was dat er een unieke combinatie kon worden gemaakt van beleggen en doneren. Het product wekte de interesse van Pequeno en daarom hebben we in december 2008 de prospectus bij de Stichting NOTS Investments opgevraagd. Aangezien de constructie van betrokken rechtspersonen en van mogelijke fiscale voordelen nogal ingewikkeld lag, hebben we besloten om een specialist in de hand te nemen om het een en ander te

analyseren. In 2009 zal daarvan een rapportje worden opgemaakt. Aan de hand van de bevindingen zal Pequeno bekijken of het interessant is om te investeren in deze obligaties.

3. Vooruitzichten 2009

In 2009 zullen we de goede doelensector en de discussie rond ontwikkelingssamenwerking blijven volgen en er onze visie over uitdragen. Vanzelfsprekend zal Pequeno zelf voortdurend trachten om op alle fronten een zo duurzaam mogelijk beleid te voeren. Daarnaast zullen we ook bekijken welke activiteiten kunnen worden voortgezet of opgepakt om de sector te wijzen op het belang van verduurzaming. We zullen op verschillende terreinen meer en meer samenwerking zoeken met diverse partijen om de impact van de boodschap te vergroten.

De verschuiving van het verstrekken van donatiegelden naar het missiegerelateerd investeren zal worden voortgezet. De samenwerking in SBC en het aandeelhouderschap in Fair Fashion Holding B.V. zullen ook in 2009 nog veel aandacht en tijd vragen.

Stichting Pequeno

Opgetekend door Irene Mol & Stasio Komar.

Ulvenhout, september 2009